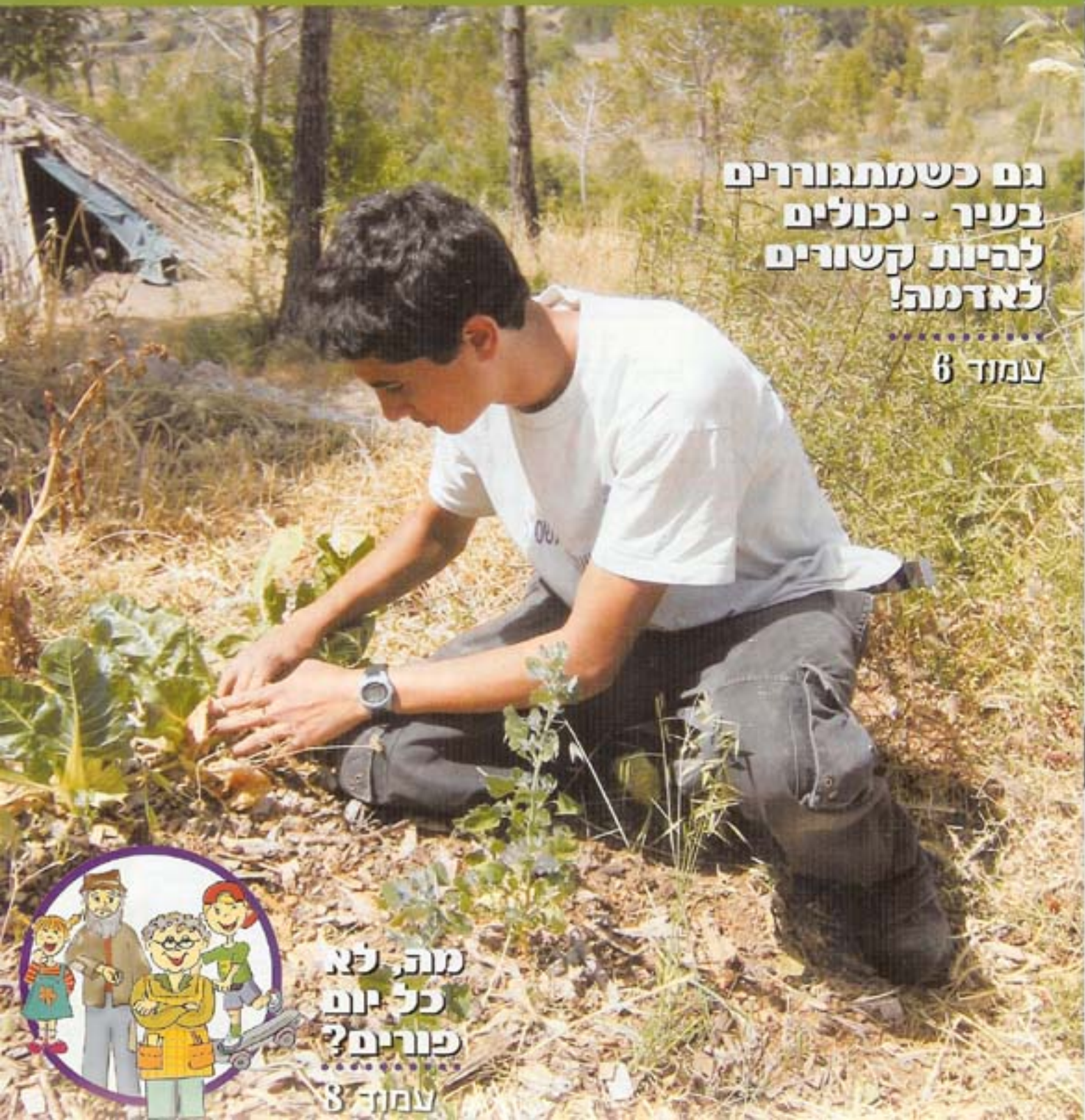

ג' באדר תשס"ו © 3.3.06

מקור

המחיר: 10 ש"ח

ניליון מספר 66

גם כשמתגוררים
בעיר - יכולים
להיות קשורים
לאדמה!

עמוד 6

מה, לא
כל יום
פורים?

עמוד 8

"שומרה" בבית הספר

מאת דיקלה קא-זל * זיווים: אמונה "שומרה"

איפה כדאי ללמוד שיעור מדעים? בנינה. שיעור דינים? בנינה. מה לגבי פרשת השבוע? גם בנינה. כן, קראתם נכון. ייתכן שאתם לומדים את כל המקצועות האלה בכיתה, אבל בבית הספר "נווה עציון" שבירושלים לומדים את המקצועות הללו ב"גן המקראי", הנמצא באחריות בנות כיתות ב'-ד', בהדרכת עמותת "שומרה", האמונה על לימוד שיטות גידול אורגניות ולימוד איכות הסביבה ומצוות התלויות בארץ

המקום והתחלנו לשתול בו פרחים". זה אולי נשמע פשוט, אבל זה ממש לא כך. השטח היה גדול ומוזנח, ולטפל בו נדרש זמן רב וגם הרבה כסף, כדי להביא אליו אדמה שתוכל להצמיח גידולים מתורבתים. עיריית ירושלים תרמה, ובנות הכיתה סייעו גם הן: "יצאנו אל האדמה שמחוץ לבית הספר והבאנו ממנה כדי לפזר כאן, והתחלנו גם לפזר קומפוסט (אדמה מחומרי טבע ממוחזרים)", ממשיכה לספר נחמה קצב.

את כל הצמחייה שתלו הבנות

הגעתי לבית הספר "נווה עציון" ביום חורפי שבו יצאה לה שמש מחייכת בשמים, ומיד נגלה לעיניי ה"גן המקראי" הפורה. יסמין גטהון בדיוק ישבה לה על אחד הספסלים הצבעוניים, שעל כל אחד מהם מסופר על מין אחד משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. יסמין הכינה שלט מקושט, שעליו כתוב "הדס", שאותו היא תניח ליד שיח ההדס הריחני שגדל לו בגן. היא לקחה אותי לסיור מעניין בערוגות הגדולות ומתפתחות, והראתה לי תותים, גרניום לימוני, בצל, נענע ועלי דלעת

ענקיים (את הדלעת כבר קטפו, אבל אם היא היתה גדולה כמו העלים שלה, אז אני יכולה להבין איך הפיה של סינדרלה הפכה דלעת לכרכרה...).

אהבה לטבע ולאדמה

את כל הצמחייה הנהדרת שצומחת שם שתלו הבנות, והן ממשיכות לטפל בה ולטפח אותה. "בשנה שעברה הגענו לחלקה הזו שבחצר בית הספר", מספרת שירן מכיתה ד', "היו בה קוצים, חול, חרקים ואבנים, ואנחנו ניקינו את

רוקת, שמאז ומתמיד רצתה לקשר את תלמידות בית הספר שלה לאדמה.

איך בכלל התחיל הרעיון?

"ילדים שלומדים בעיר לא תמיד זוכים להיות קשורים כל כך למקורות שמהם מגיע המזון שלנו. לחם? קונים במכולת. פירות וירקות? אצל הירקן..."

מסיבה זו החליטה המנהלת להביא את עמותת "שומרה" לבית ספרה, למען ידעו התלמידות על הטבע ממקור ראשון ומהתנסות בעצמן. "היום כל הבנות שעובדות בגן אהבות מאוד את השיעור הזה, הן האתגוריות לכל הקורה כאן: משקות, מעשבות, שותלות ומקשטות".

ואח הכול הן עושות לבד?

"כמעט. מי שעוזר להן מאוד אלו ההורים, שמעורבים במה שקורה בבית הספר. אחד האבות בנה כאן בעזרת קבוצת בנות באר יפה, כדי שכאשר ילמדו על הבארות בזמן המקרא, יהיה לנו מה להראות להן. גם שוקת יפה יש כאן, שוב, בסיועו של אחד האבות".

השמש בשמים עדיין זורחת, ואל הגן המקראי מגיע רב בית הספר, הרב דוד ברג, ומסביר לי על מצוות התלויות בארץ: ערלה (הוא מצביע על העצים שאותם נטעו

רשות לקחת צנונית מתנה לאימי, שהיא צמחנית".

מה עושים כשיורד גשם?

"לפני כמה זמן ירד גשם, אז הכנו צמיגים בכיתה", מספרת אוריה נחמיאס.

צמיגים? התחלתן גם לבנות מכוניות?

"לא... צבענו אותם וקישטנו, וכשפסק הגשם שתלנו בהם תפוחי אדמה והנחנו אותם בערוגה מיוחדת. תיחחנו את האדמה, כדי שיהיה להם לאן לצמוח והם לא ייחנקו, ואנחנו מחכות לגדילה שלהם".

במה השיעור הזה משפיע עליכן מעבר לשעות בית הספר?
שירה: "היום אני נזהרת יותר על פרחים שגדלים בחוץ, וגם ערנית יותר לאיכות הסביבה".

נחמי: "היום אני נזהרת לא להרוג חרקים, כי למדתי שיש חרקים הטובים לצמחים".

חמרי: "אני יודעת שאם אני מוצאת שלשולים (סוג של תולעת טובה) אני לא מנסה להיפטר מהם, ואני לא מפחדת מהם".

ולבסוף מסכמת ניצן פיליפסון שהכי נעים לה זה לראות את ההשקעה פורחת. היא אומרת שאין כמו להגיע לגן ולראות פירות צומחים על עצים שהיא נטעה, ולהכין תה מעשבים שהיא שתלה. אם גם לכם חלקת אדמה ליד הבית, כדאי לנסות ולהצמיח בה צמחים ועשבי תיבול. בהצלחה! ☺

משרטטים רישומים של ערוגות

הבנות), כלאיים (הוא מראה לי את חלקת החיטה שכבר נבטה) וגם תרומות ומעשרות. הנה, עכשיו אתם מבינים מדוע יש ילדים שלומדים שיעור דינים בחוץ? כדי להבין לעומק את מצוות כלאיים יש לראות איך זורעים בזהירות ולא מערבבים, כדי לדעת על מה מברכים בורא פרי האדמה, כדאי לראות איך הוא צומח. למשל תותים, למרות שהם מתוקים מאוד, גדלים על האדמה.

אבל איך קשור שיעור פרשת השבוע לגן? נכון, הבאר המיוחדת שנבנתה בגן משמשת את הרכ להמחשת הסיפורים הקשורים לבאר, כמו סיפור פגישתם של יעקב ורחל, או רבקה אמנו, שהשקתה את גמליו של אליעזר. אבל גם המורה למדעים לא מוותרת על הרעיון היפה, ומוציאה את התלמידות החוצה כמעט בכל הזדמנות, וכך הן מצלמות את התפתחותם של הניצנים הגדלים על העצים, מביטות דרך זכוכית מגדלת על החרקים ועל נביטה של צמחים.

מי תכנן את הצורה של הגן?

"אנחנו", אומרת נחמי אלכסנדר, "ישכנו ושרטטנו רישומים של צורות יפות לערוגות, וכך יצרנו ספירלה, פרח ועוד צורות, שאותן עשינו מאבנים, ובתוכן שתלנו את התבלינים והירקות".

צמיגים – אבל לא למכונית

בעודי יושבת לשוחח עם הבנות, הופיעו מילה חזי ושירה דן עם כוס תה ריחני, שאותו חלטו בעצמן מזוטה ועשב לימון, הגדלים גם הם בגן המקראי. תה כזה טעים מעולם לא שתיתי!

"אבל זה לא הכול", אומרת תמר אורכך, "בשנה שעברה גידלנו תותים, ומהם הכנו גלידה עם קצפת, ויום אחד כאמצע השיעור חילקנו את הגלידה לכל בנות בית הספר! חוץ מזה, השנה שתלנו צנוניות, ואני ביקשתי

עמותת "שומרה לסביבה טובה"

עמותת "שומרה לסביבה טובה" נוסדה בשנת 1997. הצוות כולל מתנדבים ואנשי מקצוע בתחומי חינוך, יהדות, עבודה קהילתית, תכנון עירוני ומדיניות ציבורית, חקלאות וגינון, אמונות והדרכת טיולים. מטרת הארגון הן:

- ☺ לחנך ולעודד ילדים ומבוגרים ללקיחת אחריות על הזולת והסביבה.
- ☺ לחשוף את הקשר בין המסורת היהודית והארץ, לבין איכות החיים והסביבה.
- ☺ להכיר לציבור סוגיות אקולוגיות ומתן כלים לפעולה אישית וקהילתית.
- ☺ לבסס את מעמדו של יער ירושלים כמרכז בילוי ופנאי לציבור הרחב, והפיכתו לאתר בעל חשיבות לאומית לשימור. טל' העמותה: 02-6536883.